

Indførelse af betalt parkering

Notat til Teknisk Udvalg i forbindelse med Byrådets budgetlægning 2017-2020

Konklusion

Viborg Kommune har ikke mulighed for at tjene penge på betalt parkering ud over, hvad investeringer i og drift af en betalingsordning nødvendiggør. Inden for dette vil kunne falde opdatering af de to store parkeringsanlæg på Preislers Plads og Fischers Plads.

Meget foreløbige overslag tyder på, at der ved en kommunal finansiering af renovering og udbygning af de to pladser vil kunne skabes balance mellem omkostninger og indtægter. Dette vil dog kræve, at finansieringen indarbejdes i budgettet. Såfremt der etableres mulighed for 1-2 timers gratis parkering, er balanceudsigten mere tvivlsom, men dette vil skulle analyseres nærmere.

Ved en privat finansiering af renovering og udbygning af de to pladser, vil behovet for kommunal investering selvsagt være mindre – og slet ikke eksisterende ved privatisering af al parkering i midtbyen. Den private interesse for en investering i parkeringsanlæggene på de to pladser og evt. den øvrige midtby vil skulle afdækkes nærmere, inden mulig forretningsmodel vil kunne opstilles.

Såfremt det på baggrund af indeværende notat fortsat findes hensigtsmæssigt at indføre betalt parkering i Viborg, foreslås det, at der i forbindelse med budgettet for 2017-2020 afsættes 400.000 kr. til en nærmere analyse af mulighederne for betalt parkering i Viborg midtby, herunder:

- Afgrænsning af betalingszonen
- Afklaring af timepris under hensyntagen til bilisters priselasticitet
- Mulighed for 1-2 timers gratis parkering
- Håndtering af beboere i betalingszonen og parkering i tilstødende kvarterer
- Forretningsmodeller for privat investering i betalingsordning

Analysen skal være tilendebragt, så den kan indgå i budgetforhandlingerne for 2018.

Baggrund

I budgetforliget for 2016 blev forligspartierne enige om, *"at der skal indføres betalt parkering i Viborg bymidte, og at der åbnes mulighed for privat finansiering. Det betyder, at anlægsønskerne til at forbedre forholdene på, Preislers Plads, Fischers Plads og Sct. Jørgens Vej 5 udgår"*.

Det bemærkes, at der på investeringsoversigten i 2015 var afsat i alt 15,795 mio. kr. på anlægsbudgettet for 2017 og 2018 til renovering af parkeringsanlæggene på Fischers Plads og Preislers Plads. Dette beløb blev fjernet fra anlægsbudgettet med beslutningen om på sigt at indføre betalt parkering i Viborg midtby.

Teknisk Udvalg har efterfølgende haft sagen til behandling to gange. På mødet den 28. oktober 2015 var der lagt op til en indledende drøftelse af principper for indførelse af betalt parkering samt økonomiske grundlag herfor. Udvalget besluttede at udsætte sagen og få kortlagt det nuværende omfang af p-pladser med angivelse af tidsbegrænsning.

Sagen blev igen behandlet på møde i Teknisk Udvalg den 15. juni 2016, hvortil der var udarbejdet et kortbilag over eksisterende parkeringspladser med angivelse af antallet af pladser på de forskellige lokaliteter i Viborg midtby og tilhørende tidsrestriktion. Teknisk Udvalg besluttede, at forvaltningen udarbejder overslag over udgifter til forskellige modeller for fremtidige parkerings løsninger, herunder betalt parkering, som behandles på møde i august.

Lovgrundlag

I 2011 vedtog Folketinget lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af kommunale parkeringsindtægter. Lovens formål er at sikre, at betalingsparkering i kommunerne drives af hensyn til regulering af trafikken og ikke for at øge kommunernes indtægter til den almene drift af kommunale opgaver. Ved et overskud på betalingsparkering skal der ske nedsættelse i statstilskuddet.

Viborg Kommune kan ifølge loven vælge mellem 3 forskellige opgørelsesmuligheder og eventuelt nedsættelse af statstilskuddet. Heraf er den ene ikke relevant for Viborg, da den baserer sig på, at der i 2007 var betalingsparkering. De to øvrige er:

1. Et bundfradrag på ca. 15 kr. pr. indbygger tillagt udgifter til afskrivning og forrentning af parkeringsanlæg samt eventuel forøgelse af huslejeudgift til parkeringsanlæg i forhold til 2007. Overstiger indtægterne de beregnede udgifter skal overskuddet modregnes i statstilskuddet det efterfølgende år.
2. En balanceordning, hvor samtlige bruttotoomkostninger og bruttoindtægter indregnes. Et eventuelt overskud kan overføres til efterfølgende år og modregnes ikke i statstilskuddet. Flere på hinanden følgende overskud, kan dog ikke fremføres, og der vil således i givet fald ske modregning i statstilskuddet.

Hvilken ordning, der passer bedst til Viborg Kommune, må bero på en nærmere analyse af investeringsbehov og indtægtsgrundlag, og vil desuden afhænge af, hvorvidt en renovering og evt. udbygning af parkeringspladserne på Preislers Plads og Fischers Plads, finder sted i privat eller kommunalt regi.

I balanceordningen regnes blandt omkostningerne direkte drift af offentlige parkeringspladser og -anlæg og forrentning og afskrivning af anlægskapital vedrørende parkeringsanlæg. Derudover kan henregnes elektromekaniske henvisningsanlæg og øvrig p-skiltning i området med betalingsparkering samt renoveringer af eksisterende parkeringspladser, hvor der opkræves betalingsparkering.

Afskrivning af parkeringsanlæg skal, jævnfør den tilhørende bekendtgørelse, ske efter reglerne i budget og regnskabssystem for kommunerne. Her fastsættes en afskrivningsperiode af parkeringskældre på 15 år. Udgangspunktet for afskrivning vil derfor være 15 år for evt. kommunale anlæg på Preislers Plads og Fischers Plads.

Udfordringer ved indførelse af betalingsparkering i Viborg midtby

Dækningsområdet for evt. betalt parkering og udpegning af p-pladser og kantstensparkering skal afklares nærmere. En model kunne eksempelvis være, at der indføres betalt parkering på p-båse indenfor det på

kortet (se næste side) afgrænsede område (p-pladser og kantstensparkering). Hvis fx kantstensparkering udelades, vil det give en unødigt p-søgende trafik, som ønsker at spare penge ved at finde gratis kantstensparkering.

Afvikling af parkering i de tilstødende kvarterer vil skulle fastlægges nærmere. På eksempelvis kaserneområdet kunne der fortsat være gratis parkering idet der her er en stor parkeringskapacitet, der kan aflaste midtbyen og de nærtliggende boligområder for de bilister, der ønsker en "heldagsparkering" i nærheden af midtbyen. På længere sigt kan det også overvejes, om det bliver nødvendigt at indføre betalt parkering i Banebyen, idet den styrkede forbindelse til midtbyen vil gøre det attraktivt at parkere gratis i dette område og gå ind i midtbyen.

Kort over mulig afgrænsning for betalt parkering.

Note: Kaserneområdet og området ved Skovgaardsvej er ikke omfattet af betalt parkering i eksemplet.

Der findes aktuelt 2.382 parkeringspladser inden for det område, som eksemplet dækker, heraf de 651 (27 procent) på Preislers Plads og Fischers Plads, jf. bilag 1.

Indføres betalingsparkering i Viborg midtby kunne der samtidig indføres en særordning for beboere og erhvervsdrivende i området, således de får mulighed for at parkere hele døgnet på favorable økonomiske vilkår ("beboerlicenser").

Betaling for parkering vil kunne ske i parkomater med mønter eller kreditkort eller via smartphone. For begge sidstnævnte vil der kun ske betaling for faktisk benyttet tid.

Fra Randers Kommune er det oplyst, at der sidste år blev indkøbt ca. 40 nye parkeringsautomater for 2 mio. kr. Der er indgået serviceaftale med leverandøren. I parkeringszonen i Randers kan man betale med både mønter, kreditkort og smartphone. Smartphoneordningen administreres af private firmaer. Parkeringsafgiften tilfalder kommunen som betaler firmaet et beløb pr. betaling. Randers Kommuner bruger godt et årsværk til administration af parkeringsautomaterne.

Viborg Handel har gennem henvendelse til kommunen advaret mod at indføre betalt parkering, hvis ikke de første 1-2 timers parkering gøres gratis, se bilag 2.

Modeller for betalt parkering

Tidligere nævnte afsæt for indførelse af betalt parkering i Viborg er dels regulering af trafik i midtbyen, dels mulighed for finansiering af renovering og eventuel udvidelse af parkeringsanlæggene på Preislers Plads og Fischers Plads.

I Esbjerg Kommune har man analyseret mulighederne for, at kommunen etablerer et parkeringshus centralt i byen og finansierer dette gennem indførelse af betalt parkering. Analysen tager udgangspunkt i 900 parkeringspladser med en belægningsprocent på 45 og 6 kr. pr. time¹. Dette vil generere ca. 7 mio. kr. i årlige indtægter, inkl. betaling for 150 beboerlicenser. Drift og vedligeholdelse af parkeringspladserne og ordningen med betalt parkering sættes til 2,5 mio. kr. Forrentning og afskrivning af parkeringshus, inklusiv grund, og automater/skilte sættes til 2 mio. kr. årligt.

Esbjerg Kommune vurderer hermed at kunne opnå en restøkonomi på ca. 2,5 mio. kr. til øvrige anlægsinvesteringer, eksempelvis renovering af eksisterende p-pladser med betalingsparkering og nyinvesteringer i fx P-henvisningsanlæg med tilhørende drift. Alternativt kan der indføres gratis to-timers parkering, alternativt kun i det ny parkeringshus for herved at mindske søgningen mod øvrige pladser i midtbyen.

I Silkeborg Kommune har man i flere år haft betalt parkering i midtbyen. Der findes ca. 3.400 offentligt tilgængelige parkeringspladser, heraf opkræves der betaling på ca. 2.000 pladser, mens ca. 400 har tidsbegrænsning. Betalingen er 10-11 kr. pr. time i tidsrummet 9-18 (9-15 lørdag).

Byrådet i Silkeborg har i 2015 besluttet at lade en privat investor opføre et nyt parkeringshus centralt i byen. Grunden er solgt for minus 33,4 mio. kr., mens den private investor forventer at kunne forrente den resterende del af investeringen på i alt 94,9 mio. kr. Ordningen er vurderet og fundet lovlig af Statsforvaltningen.

I Viborg Kommune vil renovering og eventuel udvidelse af parkeringsanlæggene på Preislers Plads og Fischers Plads altså kunne ske dels i kommunalt regi, dels ved udlicitering eller salg til privat part.

---

¹ Der skal tillægges moms på de pladser, der ikke ligger på vejareal, hvorved borgeren inklusiv moms vil skulle betale 7 kr. pr. time.

Såfremt der vælges en kommunal model, vil der i anlægsbudgettet skulle afsættes midler til renovering og evt. udbygning af de to pladser. Hvis det eksempelvis vurderes, og en evt. nærmere analyse viser, at der fortsat er behov for 16 mio. kr. til renovering af pladserne, vil dette beløb herefter kunne afskrives lineært over de kommende 15 år med ca. 1 mio. kr. årligt.

Der er udarbejdet et groft prisoverslag for etablering og årlig drift af betalt parkering i Viborg midtby. Prisoverslaget er baseret på antal parkomater m.v. som er skønnet nødvendigt for at give en tilfredsstillende dækning af p-pladser og kantstensparkering og forudsætter ikke betalt parkering på kaserneområdet. Samlet vurderes der behov for en investering på ca. 2,7 mio. kr. Dette kan afskrives over 10 år med ca. 0,3 mio. kr. årligt.

Herefter vurderes der at være årlige udgifter til drift af ordningen med betalt parkering (administration og service af automater, p-kontrol og abonnement hos udbyder af smartphoneløsning) på ca. 0,5 mio. kr.

Et groft og endnu usikkert overslag over de forventede indtægter er opgjort til mellem 2,7 og 3,3 mio. kr. pr. år med en takst på 10 kr. pr. time og uden gratis parkering 1-2 timer.

I forhold til balanceprincippet vil differencen mellem omkostninger og indtægter være 0,9-1,5 mio. kr. Dette beløb vil kunne bruges til vedligeholdelse af betalingsparkeringspladserne og/eller mulighed for gratis parkering 1-2 timer. Effekten af sidstnævnte tiltag er dog usikker og skal analyseres nærmere.

Såfremt der vælges en privat model, vil forholdene for overdragelse skulle fastlægges nærmere. Overordnet vil en privat investor forpligte sig til forinden udvælgelse at komme med sin plan for renovering og udbygning af pladserne. Denne vil skulle gennemføres og finansieres gennem betalt parkering, hvor indtægterne tilfalder investor.

Det skal overvejes nærmere, om det alene er brugsretten i en afgrænset periode (fx 15-30 år), der sælges, eller om der skal finde egentligt grundsalg sted. Prisstruktur på de to private parkeringspladser i forhold til den øvrige kommunale parkeringszone vil evt. også kunne aftales, herunder krav til periode med gratis parkering. Sidstnævnte må dog formodes at kunne påvirke investors forretningsmulighed negativt, hvorved kommunens værdi af salg af rettigheder/grund mindskes.

Ved en privat model for Preislers Plads og Fischers Plads vil kommunen stå tilbage med godt 1.700 eksisterende parkeringspladser i betalingszonen i eksemplet. Prisoverslaget for at indføre betalt parkering i dette område er følgende:

- Etablering af parkomater, skiltning m.v.: 2 mio. kr., som afskrives over 10 år med 0,2 mio. kr. årligt.
- Drift af ordning med betalt parkering: 0,4 mio. kr. årligt.
- Forventede indtægter (groft skøn ekskl. 1-2 timers gratis parkering): 2-2,5 mio. kr.

Herved generes altså et kommunalt overskud på 1,4-1,9 mio. kr. årligt, som kan benyttes til vedligeholdelse af betalingsparkeringspladser og/eller gratis 1-2 timers parkering. Dette vil dog skulle koordineres med privat investor på de to pladser. Bundfradragsordningen vil sandsynligvis i denne situation være fordelagtigt.

En videre privatiseret model indebærer fuld privatisering af parkeringsarealer inden for den eventuelle zone. Ejerskabet af eller brugsretten til samtlige parkeringsanlæg overdrages til vinderen af udbuddet med henblik på at få de to parkeringsanlæg renoveret og evt. udbygget. Øvrige overdragede parkeringsanlæg

renoveres løbende efter behov og aftale af det vindende firma. Opkrævning af parkeringsafgifter ved kantstensparkering foretages også af det vindende firma.

Viborg Kommune vil ved denne model ikke have finansieringsbehov, men afhængigt af den indgåede aftale også færre styringsmuligheder. Som ovenfor må kommunale krav om 1-2 timers gratis parkering forventes at påvirke private investorers interesse negativt.

Bilag:

[Bilag 1](#): Kortbilag over eksisterende parkeringspladser i Viborg midtby med angivelse af antal pladser og tidsrestriktioner.

[Bilag 2](#): I forbindelse med Byrådets beslutning om indførelse af betalt parkering i Viborg midtby skrev Viborg Handel således:

”Vi har via dagspressen erfaret, at Viborg Byråd har besluttet at indføre betalt parkering i Viborg og kan se at udvalget skal drøfte principperne herfor på møde i TU d. 28. oktober 2015. Vi forventer naturligvis at blive inddraget i arbejdet med at lægge strategien på området og imødeser derfor en snarlig invitation. Således at der ikke skal herske tvivl om holdningen til betalt parkering i Viborg Handel kommer den her:

Tidspunkt for indførelse Viborg Handel er som bekendt positiv indstillet over for indførelse af betalt parkering - blot det sker på det rigtige tidspunkt og at de første 2 timer er gratis. Finanskrisen er for detailhandlens vedkommende slet ikke overstået endnu, og rigtig mange butikker kæmper en hård kamp for at bevare en omsætning og indtjening, som kan sikre overlevelse.

Indføres betalt parkering i byen samtidig med at der renoveres, vil det betyde endnu en forhindring for at kunder, gæster og besøgende kan handle uhindret i midtbyen. Der vil derfor være overordentlig stor risiko for en større tilbagegang i butikkernes omsætning og større risiko for lukninger. Vores anbefaling er derfor, at betalt parkering indføres i forbindelse med at Viborg midtby er færdigrenoveret, dvs. at Nytorv, den nedre del af gravene samt området ved Domkirken står færdig med ny belægning. Hermed sikres mindst mulig gene for kunder og gæster, som kommer til byen for at handle.

Betalt/fri parkering. Når der på et tidspunkt indføres betalt parkering i Viborg, vil vi anbefale et system med gratis parkering de første 2 timer på byens centrale parkeringspladser, herefter kan der være betaling for de efterfølgende timer. Det skal være muligt for kunderne at parkere i Viborg i mere end 2 timer. Det er et stort ønske fra mange kunder, at man kan få den nødvendige tid til at handle og besøge byen, der byder på masser af oplevelser. Vil vi beholde dagligvarebutikker i Viborg centrum er det strengt nødvendigt med fri parkering. Kunderne vil ikke betale for at hente det daglige mælk, brød og smør. Betalt parkering fra første time er konkurrenceforvridende og kan skabe en skævvridning mellem Viborg centrum og Viborg Vest.

Personaleparkering i yderområderne er en vigtig faktor, når det drejer sig om at friholde p-pladser til vore kunder på byens centrale parkeringspladser. Byen har en udfordring omkring personaleparkering, specielt hvis området hvor der tales om at indføre betalt parkering også omfatter området ved svømmehallen, Garnisonspladsen og Tinghallen. Her parkerer meget af byens personale i dag. Hvor skal de parkere fremover? Bliver der mulighed for at købe flere p-licenser til erhvervsdrivende? I dag kan man max. købe 2 stk. hvis man driver forretning i gågaderne. Der bør derfor gives mulighed for, at man kan købe et større antal licenser.

Vi bliver dagligt stillet spørgsmål omkring det videre forløb af både kunder og forretningsdrivende, så dialog og åbenhed i det videre arbejde er et must, såfremt projektet skal blive en succes til gavn for alle parter. Vi ser frem til at høre nærmere.

Med venlig hilsen
Tina Bach Helle Sørensen
Formand Handelschef”